

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

- Journalnummer:** 2018-0058
- Klageren:** XX på vegne af sønnen YY
3460 Birkerød
- Indklagede:** Metro Service I/S v/Metro Service A/S
CVRnummer: 21 26 38 34
- Klagen vedrører:** Spørgsmål om det er tilstrækkeligt oplyst, at kontrolafgiften for unge mellem 16 og 18 år er på samme beløb som for voksne.
- Parternes krav:** Klageren ønsker ankenævnets stillingtagen til dette
Indklagede fastholder, at informationen er tilstrækkelig
- Ankenævnets sammensætning:** Nævnnsformand, landsdommer Tine Vuust
Rasmus Markussen
Torben Steenberg
Bjarne Lindberg Bak
Helle Berg Johansen

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 18. juni 2018 truffet følgende

AFGØRELSE:

Metro Service I/S v/Metro Service A/S er berettiget til at opretholde kravet om betaling af kontrolafgiften på 750 kr.

Beløbet skal betales til , som sender betalingsoplysninger til klageren.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2, modsætningsvist.

- oOo -

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

-oOo-

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Klagerens søn fyldte 16 år den 17. november 2016 og skiftede sit "rejsekort barn" ud med et rejsekort "voksen – ung". Den 2. februar 2018 blev han som 17-årig pålagt en kontrolafgift på 750 kr., idet grænsen for kontrolafgiftens størrelse ændrer sig fra 375 kr. (barn) til 750 kr. (voksen), når passageren er fyldt 16 år.

Klageren klagede til Metro Service, som fastholdt kontrolafgiften, hvorefter klageren indgav klage til ankenævnet. Under ankenævns sagen accepterede klageren, at Metro Service var berettiget til at pålægge hendes søn en kontrolafgift, men hun er uenig i berettigelsen til at kræve en voksenkontrolafgift.

Klageren anmoder om, at ankenævnet tager principiel stilling til, hvorvidt der for unge mellem 16 og 18 år kan kræves voksenkontrolafgift, og om der er tilstrækkelig information om dette.

Fra de fælles landsdækkende rejseregler:

"2.2. Kundetyper

Det er kundens ansvar at have en gyldig rejsehjemmel udstedt til korrekt kundetype. I den kollektive trafik findes følgende fælles hovedkundetyper: '

Gratis

barn ifølge med voksen (maks. to børn til og med 11 år) eller ifølge med betalende barn (ét barn til og med 11 år)

Betalende barn

(fra 12 til og med 15 år eller alene under 12 år) '

Ung (kan kun benyttes sammen med enten Ungdomskort eller Arriva Ung) '

Voksen (fra 16 år) '

Pensionist (fra og med 65 år og førtidspensionist under 65 år) '

Handicap (kan fremvise Ledsagerkort Danmark, Medlemskort til Dansk Blindesamfund eller medlemskort til Synscentret Refsnæs) '

Hund (stor hund (til barnepriis) eller hund i taske (gratis).."

2.7. Kontrolafgift

[...]

Kontrolafgiften udgør 750 kr. for voksne og 375 kr. for børn og hunde. For cykler er afgiften 100 kr. Kontrolafgifter ved rejser over Øresund med DSB kan også betales i SEK og udgør da 1.000 SEK (voksne), 450 SEK (børn og hunde) og 150 SEK (cykler)

[...]

Selskaberne kan ændre størrelsen af kontrolafgifter og ekspeditionsgebyrer."

Fra Rejsekorts hjemmeside om "rejsekort ung":

Ung

Med kundetypen Ung på rejsekort får du rabat på rejser, der krydser en eller flere takstgrænser, desuden rejser du til en lavere kundetypepris (end prisen for en voksen) på alle øvrige rejser med tog i Jylland og på Fyn undtagen i Nordjylland (NTs område).

Du kan kun bruge rejsekort med kundetypen Ung, hvis du er mellem 16 og 25 år (begge inklusive) eller har et Ungdomskort.

Med kundetypen Ung har du desuden mulighed for at få tidsrabat på rejser mellem takstområder på bestemte dage og tidspunkter.

Se hvilke dage og tidspunkter, du får rabat som Ung [her](#).

Husk: Du skal kunne fremvise personlig ID med alder eller dit Ungdomskort på rejser.

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE:

I henhold til § 4 i bekendtgørelse nr. 1132 om kontrolafgifter af 08. september 2010, fastsætter jernbanevirksomheden bestemmelser om kontrolafgift i forretningsbetingelserne (rejsereglerne).

Trafikvirksomhederne kan i medfør af de fælles rejseregler punkt 2.7 ændre størrelsen på kontrolafgifter og ekspeditionsgebyrer.

På den baggrund finder ankenævnet, at trafikvirksomhederne også er berettigede til at fastsætte kontrolafgiften for 16-18-årige til 750 kr.

Efter at klagerens søn fyldte 16 år skiftede han sit "rejsekort barn" ud med rejsekort kundetypen "voksen-ung". Herefter er det ankenævnets opfattelse, at det burde være klart for klagerens søn, at hans status efter det fyldte 16. år var "voksen" med den konsekvens, at han var omfattet af rejsereglerne for voksne – herunder kontrolafgift på 750 kr.

Imidlertid er det ankenævnets opfattelse, at det kunne skrives tydeligere på de respektive trafikvirksomheders og rejsekorts hjemmesider samt i rejsereglerne, at passagerer, som rejser på specifikke ung-produkter, som fx Rejsekort Ung, Ungdomskort og DSB Billet Ung, der alle finder anvendelse fra passageren er fyldt 16 år, og som i visse tilfælde giver rabat på rejsen i forhold til prisen for en voksen, er omfattet af passagerkategorien "voksen"; herunder kontrolafgift på xx kr.

RETSGRUNDLAG:

Ifølge § 2, stk. 1, jf. § 3 nr. 3 i lovbekendtgørelse nr. 686 af 27. maj 2015 om lov om jernbaner, gælder loven også for metroen. Af § 14 stk. 1, fremgår jernbanevirksomhedernes adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billetter og kort). Jf. § 14 stk. 4, fastsætter transportministeren nærmere regler om jernbanevirksomhedens adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr, jf. stk. 1.

I henhold til § 4 i bekendtgørelse nr.1132 om kontrolafgifter af 08. september 2010, fastsætter jernbanevirksomheden bestemmelser om kontrolafgift i forretningsbetingelserne.

I de fælles landsdækkende rejseregler, som trafikvirksomhederne har vedtaget pr. 1. november 2017, fremgår hjemmelen til udstedelse af en kontrolafgift. Det anføres således bl.a., at passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift. Det gælder også, hvis passageren har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, der ikke kan kontrolleres, f.eks. hvis denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker. Det er passagerens ansvar, at rejsehjemlen er endeligt modtaget på den mobile enhed før påstigning. Som passager uden gyldig rejsehjemmel betragtes også passager, der benytter kort med begrænset tidsgyldighed (f.eks. pensionistkort) uden for kortets gyldighedstid, eller hvis andre rejsetidsbegrænsninger ikke overholdes (f.eks. for hvornår cykler må medtages). Passagerer, der rejser alene på andres rejsekort personligt eller med en anden kundetype, end passageren er berettiget til, rejser uden gyldig rejsehjemmel. Kortindehaveren skal altid selv være checket ind på kortet på de rejser, hvor et rejsekort personligt benyttes. Rejsekortet må endvidere ikke være så slidt/tildækket, at navnet ikke kan læses.

Passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift på 750 kr. for voksne.

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNET:

Klageren anfører følgende:

”Jeg vil bede ankenævnet principielt tage stilling til størrelse af kontrolafgift for mindreårige, umyndige børn uden indtægt. Afgiftens størrelse på 750 kr når børn er ml 16-18 er slet ikke proportionel med de unges mulighed for at tilbagebetale. Det giver ingen mening at unge 16-18 skal stilles så uforholdsmæssigt dårlige end børn på fx 15 år (50% nedskrivelse) eller voksne over 18 år ,som har helt andre indtjenings- og betalingsmuligheder. De 16- 18 stilles hermed så meget ringere hvis de begår end fejl med deres rejsekort. Jeg beder ligeledes ankenævnet tage stilling til de meget dårlige informationer der findes omkring afgifter for denne ungdomsgruppe. Hvor transportvirksomhederne på deres hjemmesider skilter meget tydeligt med billetpriser ift alder, ungdomsbilletter klapsæder etc ift alder, så findes der ingen information om de helt særlige omstændigheder, de 16-18 bliver mødt med når det forholder sig om bøder/afgifter. Hvis børn uden indtægt på 16-18 bliver ramt så uforholdsvist hårdt rent bødemæssigt bør det tydeligt fremgå på hjemmesiden med angivelse af alder. Jeg har talt med informationsmedarbejder hos DSB, som beklagede at denne information ikke fremgik. Selv afgift for hunde fremgår tydeligt.”

Indklagede anfører følgende:

”Billetpriser, prisen for kontrolafgifter, aldersgrænser og lignende er aftalt mellem de samarbejdende trafikselskaber (som fx Movia, DSB og Metro) og er naturligvis godkendt af myndighederne i henhold til ’Jernbaneloven’ og ’Lov om trafikselskaber’.

De Fælles Landsdækkende rejseregler kan læses i sin helhed på dette link:

<https://www.rejsekort.dk/~media/rejsekort/pdf/fr/faelles-landsdaekkende-rejseregler.pdf>

Rejsereglerne definerer de forskellige kundetyper, blandt andet hvornår man er voksen i forhold til at rejse med offentlig trafik, ser herunder:

Da rejserreglerne i afsnit 2.2. har fastslået, at man i forhold til billetpriser og kundetyper er voksen fra man er 16 år, kan man i afsnit 2.7.2. læse hvad man skal betale i kontrolafgift hvis man ikke har gyldig rejsehjemmel.

Klager argumenterer, at der ikke findes information om de *helt særlige omstændigheder*, de 16-18 årige bliver mødt med når det forholder sig om bøder/afgifter.

Efter vores vurdering er der ikke tale om nogen *helt særlige omstændigheder* for de 16-18 årige. Når man er fyldt 16 er man kundetype voksen og skal løse voksenbillet inden ombordstigning. Hvis man ikke kan fremvise gyldig rejsehjemmel i en kontrolsituation må man acceptere, at skulle betale en kontrolafgift, der svarer til den kundetype man er.

Den juridiske myndighedsalder og hvornår man betragtes som barn/voksen er ikke det samme. Mange andre steder i samfundet end fx trafiksekskaberne findes lignende praksis, hvor der fx skal betales voksenbillet helt ned fra 8-års alderen. Se vedhæftede fil med forskellige eksempler.

Hvad angår klagers reference til bøder givet af politiet må vi først og fremmest præcisere, at det er kun politiet, der kan udskrive bøder – alt andet er afgifter fx parkeringsafgifter og kontrolafgifter. Vi har ikke indgående kendskab til Politiets bødesystem, og det er for så vidt heller ikke relevant for den konkrete sag, da klagers søn ikke har fået en bøde men en kontrolafgift.

Hvis man googler lidt om reglerne omkring politiets bødesystem er det korrekt, at man søge om nedsættelse af en bødes størrelse afhængigt af indtægt. Det er også korrekt, at hvis en person under 18 år får en bøde, bliver bøden halveret uanset indkomst, men minimumsbeløber er dog 500 kroner – og altså kun hvad angår bøder.

Vi fastholder således, at det er fuldkommen i overensstemmelse med gældende regler og almindelig praksis, at klagers 17-årige søn har fået en kontrolafgift til voksen-takst og fastholder derfor vort krav om betaling af samme på 750,- kroner.”

Klageren anfører hertil:

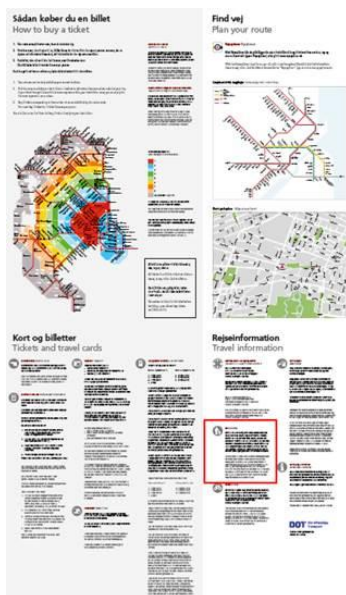
” jeg rent principielt mener, at der er en lille gruppe børn, der bliver stillet så meget ringere og forskelsbehandlet rent afgiftsmæssigt, i forhold til andre børn under 18 år. Når bus, tog og Metro vælger at give særlige hensynsfulde (nedsatte) priser til unge, så bør de rent principielt og konsekvent også vælge at fastsætte, nedsætte afgiftstakster forholdsmæssigt herefter, med rimelig hensyntagen til børn under 18.

Det er også med stor undren, at ankenævnet synes at information vedr børn og bøde er fyldestgørende. Der medsendes i jeres responsum et print af afgift-informationssiden. Der står afgift voksen afgift, afgift børn, hunde afgift. Ingen aldersangivelse for hvordan alder på barn fastsættes. Hvorfor skrives der ikke her klar og tydeligt hvor aldersgrænsen går? Hvorimod på informationssiden om billetpriser er man ikke i tvivl om aldersgrænser. Det er ikke konsekvent og ikke i orden. Selv DSB har beklaget dette overfor mig pr telefon, og ville arbejde videre med at få det tydeliggjort på hjemmesiden. Jeg synes ikke det er tilstrækkeligt at henvise til forretningsbetingelser, som ankenævnet gør. Hvem nærlæser dem, inden de sætter sig ind i toget. En parantes med alderskriterier bør fremgå på afgifter, nøjagtigt som på billetpriserne.

PS: Jeg må sige at min retssikkerhed omkring beskyttelse og særlige hensyntagen til børn er krænket. Vi forældre i nærområdet må nu finde andre transportmuligheder, når vores børn bevæger sig ud i det offentlige rum. Det er for risikabelt (og bekosteligt), når vore unge skal skifte måske 4 gange mellem bus, s-tog, metro og bus igen, at noget går galt, når de fjumrer med deres rejsekort. De gør det ikke for at snyde, men fordi de ikke kan finde ud af det.”

Indklagede anfører hertil:

Ud over det allerede fremsendte materiale vil vi gerne henlede opmærksomheden på, at det jo på informationstavlerne, på stationerne står oplyst hvornår man er barn og hvornår man er voksen. Se herunder:

Børn Children

Børn under 12 år rejser gratis i Hovedstadsområdet, hvis de følges med en voksen. Dog højst to børn pr. voksen. **Børn under 16 år, der rejser uden voksen, skal købe en børnebillet.** To børn under 16 år, men over 12 år, kan rejse sammen på voksenbillet eller mobilklippekort. Børn under 16 år kan gratis tage ét barn under 12 år med. Børn fra 12 til og med 15 år skal altid have egen billet. Billetter til børn har samme gyldighed som de tilsvarende for voksne.

Børn over 16 år kan således ikke køre på børnebillet, men skal have en voksenbillet, og som følge heraf vil en kontrolafgift til en person over 16 år ligeledes udgøre det samme som en voksen, altså kr. 750,-.

Med reference til ovenstående, samt til tidligere fremsendte materiale fastholder vi, at det er i fuldkommen overensstemmelse med såvel regler som almindelig praksis, at klagers 17-årige søn har fået en kontrolafgift til voksen-takst og fastholder derfor kravet om betaling af 750,- kroner."

På ankenævnets vegne

Tine Vuust
Nævningsformand

